

08
επαναληπτικά
θέματα

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΧΗΜΕΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1

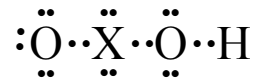
- 1.1. β. K(2)L(8)M(13)N(2).
 1.2. β. C₂H₅OK.
 1.3. β. θ > 25 °C.
 1.4. β. pK_a = 5,5.
 1.5. β. p – sp².
 1.6. α. Σωστό
 β. Λάθος.
 γ. Σωστό
 δ. Λάθος
 ε. Σωστό.

ΘΕΜΑ 2

- 2.1. α. Περίπτωση 1η: 1s²2s²2p⁶3s¹3p¹ (Z = 13)
 Περίπτωση 2η: 1s²2s²2p⁶3s²3p⁵ (Z = 17)
- β. Κατανομή ₁₅P: 1s²2s²2p⁶3s²3p³ ή K²L⁸M⁵ δραστικό πυρηνικό φορτίο = 15 – 10 = 5
 Περίπτωση 1η: 1s²2s²2p⁶3s²3p¹ K²L⁸M³ δραστικό πυρηνικό φορτίο = 13 – 10 = 3
 Περίπτωση 2η: 1s²2s²2p⁶3s²3p⁵ K²L⁸M⁷ δραστικό πυρηνικό φορτίο = 17 – 10 = 7

Μεγαλύτερο δραστικό πυρηνικό φορτίο συνεπάγεται μεγαλύτερη ενέργεια πρώτου ιοντισμού (E_{i1}) άρα με βάση τα δεδομένα το ζητούμενο στοιχείο X έχει Z = 17 (2η περίπτωση)

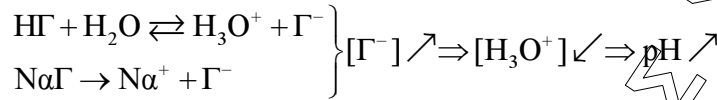
ηλεκτρονιακός τύπος κατά Lewis της ένωσης HXO₂ :

- 2.2. α. Κατά την πλήρη εξουδετέρωση προκύπτει άλας NaA, το οποίο δίσταται στα ιόντα Na⁺ και A⁻. Με δεδομένο ότι το ιόν Na⁺ δεν αντιδρά με το νερό (δεν υδρολύεται αφού προέρχεται από την ισχυρή βάση NaOH) και με δεδομένο ότι το διάλυμα έχει pH = 7 συμπεραίνουμε ότι και το ιόν A⁻ δεν αντιδρά με το νερό, άρα προέρχεται από ισχυρό οξύ HA.
- β. Κατά την πλήρη εξουδετέρωση προκύπτει άλας NaB, το οποίο δίσταται στα ιόντα Na⁺ και B⁻. Με δεδομένο ότι το ιόν Na⁺ δεν αντιδρά με το νερό (δεν υδρολύεται αφού προέρχεται από την ισχυρή βάση NaOH) και με δεδομένο ότι το διάλυμα έχει pH > 7

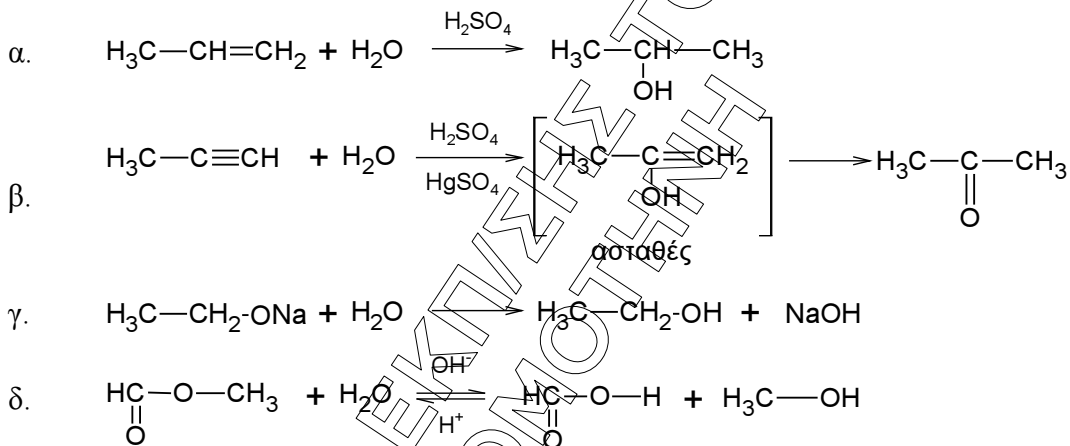
συμπεραίνουμε ότι και το ιόν B^- αντιδρά με το νερό, άρα προέρχεται από ασθενές οξύ HB . ($B^- + H_2O \rightleftharpoons HB + OH^-$)

- γ. Το οξύ $H\Gamma$ είναι ισχυρό. Αν το οξύ $H\Gamma$ ήταν ασθενές με την προσθήκη του άλατος $Na\Gamma$ λόγω επίδρασης κοινού ιόντος Γ^- θα είχαμε μετατόπιση της αντίδρασης ιοντισμού του οξέος προς τα αριστερά και μείωση της συγκέντρωσης των οξωνίων, δηλαδή αύξηση του pH του διαλύματος.

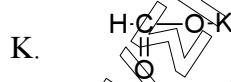
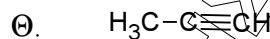
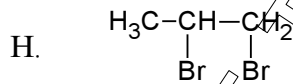
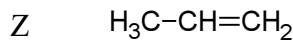
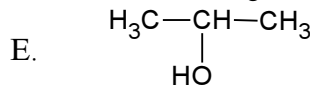
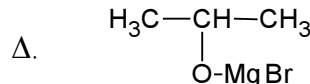
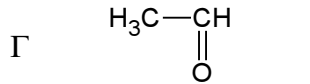
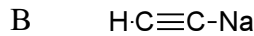
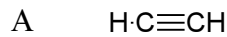
Άτοπο, γιατί το pH του διαλύματος παραμένει σταθερό.
Κατάταξη οξέων με σειρά αυξανόμενης ισχύος. $HB < HA = H\Gamma$

2.3.

ΘΕΜΑ 3

α)

β) Έστω x mol η μισή ποσότητα της ένωσης (Γ) που αντιδρά με το διάλυμα Tollens:

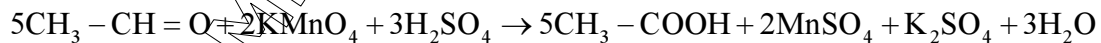
x mol

2x mol

$$2x = 0,5 \Rightarrow x = 0,25 \text{ mol}$$

Άρα στο όξινο διάλυμα KMnO_4 διαβιβάζονται 0,25 mol της ένωσης (Γ):

$$\text{Αρχικά } \text{molKMnO}_4 = \text{C}:\text{N} = 1\text{M} \cdot 0,2\text{L} = 0,2 \text{ mol}$$

$$\text{αρχικά } 0,25 \text{ mol} \qquad 0,2 \text{ mol}$$

$$\text{αντιδρούσ } 5y \qquad 2y$$

Για να αποχρωματιστεί το διάλυμα του KMnO_4 πρέπει να αντιδράσει πλήρως το KMnO_4 δηλαδή: $2y = 0,2 \Rightarrow y = 0,1 \text{ mol} \Rightarrow 5y = 0,5 \text{ mol}$ άτοπο γιατί έχουμε μόνο 0,25 mol της ένωσης

(Γ).

Άρα η ένωση (Γ) αντιδρά πλήρως και έχουμε περίσσεια διαλύματος KMnO_4 , οπότε δεν έχουμε και αποχρωματισμό του διαλύματος.

ΘΕΜΑ 4

	$\text{HA} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{A}^-$
Αρχική συγκέντρωση (M)	0,1
Ιοντίζονται / σχηματίζονται	x
Ιοντική ισορροπία	0,1 - x

4.1

$$\text{pH} = 3 \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-3} \text{ M} \Rightarrow x = 10^{-3} \text{ M}$$

$$K_a = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+][\text{A}^-]}{[\text{HA}]} = \frac{x \cdot x}{0,1 - x} = \frac{10^{-6}}{0,1 - 10^{-3}} = 10^{-5}$$

$$0,1 - 10^{-3} \approx 0,1 \text{ M}$$

$$\alpha = \frac{x}{C_1} = \frac{10^{-3}}{0,1} = 10^{-2}$$

4.2

$$\text{Λόγω αραίωσης: } C_1 \cdot V_1 = C_2 \cdot V_2 \Rightarrow C_2 = \frac{C_1 \cdot V_1}{V_2} = \frac{0,1 \text{ M} \cdot 50 \cdot 10^{-3} \text{ L}}{300 \cdot 10^{-3} \text{ L}} = \frac{1}{60} \text{ M}$$

Τα mol HA στο διάλυμα Δ2: $5 \cdot 10^{-3} \text{ mol HA}$

Τα mol $\text{Ca}(\text{OH})_2$: $5 \cdot 10^{-3} \text{ M} \cdot 200 \cdot 10^{-3} \text{ L} = 10^{-3} \text{ mol}$

	$2\text{HA} + \text{Ca}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{CaA}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
Αρχική mol	$5 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$ 10^{-3} mol
Αντιδρούν / σχηματίζονται	$2 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$ 10^{-3} mol 10^{-3} mol
Τελικό διάλυμα	$3 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$ - 10^{-3} mol

Στο διάλυμα Δ3 οι συγκεντρώσεις θα είναι:

$$[\text{CaA}_2] = \frac{10^{-3} \text{ mol}}{0,5 \text{ L}} = 2 \cdot 10^{-3} \text{ M}$$

$$\text{και } [\text{HA}] = \frac{3 \cdot 10^{-3} \text{ mol}}{0,5 \text{ L}} = 6 \cdot 10^{-3} \text{ M}$$

	$\text{CaA}_2 \rightarrow \text{Ca}^{2+} + 2 \cdot \text{A}^-$
Αρχική mol	10^{-3} mol
Διστανται / σχηματίζονται	$2 \cdot 10^{-3} \text{ M}$ $2 \cdot 10^{-3} \text{ M}$ $4 \cdot 10^{-3} \text{ M}$

	$\text{HA} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{A}^-$
Αρχική συγκέντρωση	$6 \cdot 10^{-3} \text{ M}$
Ιοντίζονται / σχηματίζονται	y
Ιοντική ισορροπία (M)	$6 \cdot 10^{-3} - y$

$$K_{\alpha\text{HA}} = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+][\text{A}^-]}{[\text{HA}]} = \frac{y \cdot (4 \cdot 10^{-3} + y)}{6 \cdot 10^{-3} - y} \Rightarrow 3 \cdot 10^{-5} = 2 \cdot y \Rightarrow$$

$$y = \frac{3}{2} \cdot 10^{-5} \text{ M} \Rightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] = \frac{3}{2} \cdot 10^{-5} \text{ M}$$

$$\text{Επειδή } \frac{K_{\alpha\text{HA}}}{C_{\text{HA}}} \leq 10^{-2} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} [\text{A}^-] = 4 \cdot 10^{-3} + y \approx 4 \cdot 10^{-3} \text{ M} \\ [\text{HA}] = 6 \cdot 10^{-3} - y \approx 6 \cdot 10^{-3} \text{ M} \end{array} \right.$$

$$\alpha_{\text{HA}} = \frac{y}{C_{\text{HA}}} = \frac{3 \cdot 10^{-5}}{12 \cdot 10^{-3}} = \frac{1}{4} \cdot 10^{-2}$$

4.3. Έστω V_1 ο όγκος του διαλύματος Δ1 και V_4 ο όγκος του διαλύματος NaOH. ο τελικός όγκος θα είναι $V_1 + V_4$

Τα mol HA στο διάλυμα Δ1: $0,1 \cdot V_1 \text{ mol HA}$

Τα mol NaOH: $0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$

Αν αντιδράσουν πλήρως το HA και το NaOH στο τελικό διάλυμα θα υπάρχει το άλας NaA το οποίο λόγω του ιόντος A^- σχηματίζει βασικό διάλυμα ($\text{A}^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{HA} + \text{OH}^-$). Άτοπο. Για να σχηματιστεί ουδέτερο διάλυμα, θα πρέπει να περισσέμει και οξύ HA.

	$\text{HA} +$	$\text{NaOH} \rightarrow$	$\text{NaA} +$	H_2O
Αρχική mol	$0,1 \cdot V_1 \text{ mol}$	$0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$		
Αντιδρούν / σχηματίζονται	$0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$	$0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$	$0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$	
Τελικό διάλυμα	$0,1(V_1 - V_4) \text{ mol}$	-	$0,1 \cdot V_4 \text{ mol}$	

Στο τελικό διάλυμα οι συγκεντρώσεις θα είναι: $[\text{HA}] = \frac{0,1(V_1 - V_4)}{V_1 + V_4} \text{ M}$

και $[\text{NaA}] = \frac{0,1V_4}{V_1 + V_4} \text{ M}$

Το τελικό διάλυμα είναι ρυθμιστικό άρα:

$$\text{pH} = \text{pK}_\alpha + \log \frac{C_{\text{βαση}}}{C_{\text{οξύ}}} \Rightarrow 7 = 5 + \log \frac{\frac{0,1V_4}{V_1 + V_4}}{\frac{0,1(V_1 - V_4)}{V_1 + V_4}} \Rightarrow 2 = \log \frac{V_4}{V_1 - V_4} \Rightarrow \frac{V_4}{V_1} = \frac{100}{101}$$